

a FŐVÁROSI BÍRÓSÁG

mint másodfokú bíróság

55.Mf.29716/2002/3.

A Magyar Köztársaság nevében!

A Fővárosi Bíróság, mint másodfokú bíróság a Független Rendőr Szakszervezet (1388 Budapest, Pf.: 52., eljáró képviselő: dr. Csányi Éva jogtanácsos) által képviselt *N.J. felperesnek a Budapesti Rendőr-főkapitányság alperes ellen szolgálati viszonyt érintő parancs hatályon kívül helyezése iránt* indított perben a Fővárosi Munkaügyi Bíróság 2002. szeptember 5. napján kelt 23.M.4097/2000/19. számú ítélete ellen az alperes 20. sorszámú fellebbezése folytán meghozta az alábbi

Í T É L E T E T

A másodfokú bíróság az első fokú bíróság ítéletét helybenhagyja.

Az eljárás illetékét az állam viseli.

Kötelezi az alperest, hogy a felperesnek 15 napon belül fizessen meg 5.000,- (Ötezer) forint másodfokú perköltséget.

Az ítélet ellen nincs helye fellebbezésnek.

INDOKOLÁS

Az elsőfokú bíróság ítéletében az alperes 113-32-458/2000. számú határozatát hatályon kívül helyezte a 301-69/138. számú parancsra is kiterjedően. Kötelezte az alperest illetmény-különbözet címén 475.561,- Ft és kamata megfizetésére. Az alperest 10.000,- Ft perköltségben marasztalta és rendelkezett arról, hogy a le nem rótt eljárási illetéket az állam viseli.

Indokolásában kifejtette, hogy a felperes 1984. március 1-től állt hivatásos állományban az alperesnél, 1996. április 1-től főőrzsászlósi rendfokozati maximumhoz tartozó nyomozói beosztásban dolgozott, majd 1997-ben került kinevezésre tiszti vizsgálói beosztásba. A felperes ekkor középiskolai végzettséggel és tiszthelyettesi rendfokozattal rendelkezett. A felperes által ellátott tényleges tiszti munkakörre figyelemmel a felperes a 23/2000. számú intézkedés alapján illetmény-különbözet kifizetésben részesült.

A 2000. augusztus 24-i személyügyi elbeszélgetésen a felperes beosztási kategóriájának visszaminősítését tudomásul vette. Ezt követően kiadott 301-69/138. számú állományparancs az 1997-ben kibocsátott parancs vizsgálói beosztásba kinevezésre vonatkozó rendelkezését helyezte hatályon kívül, jogszabályba ütközése, semmisség miatt.

Az első fokú bíróság bizonyítás eredményeképpen állapította meg, hogy a felperes az 1997-ben kiadott parancs alapján tiszti rendfokozathoz kötött beosztást látott el, amely a felperes végzettségére tekintettel a Hszt. 72. §-ba ütközött. A jogszabályba ütköző intézkedést a felperes végrehajtotta, a vizsgálói beosztásnak megfelelő munkakört ellátta. A visszaminősítést követően is a felperes beosztása változatlan tartalmú volt, és azt a felperes ténylegesen ellátta. Ezt a körülményt értékelve az első fokú bíróság szerint a visszaminősítést követően is ellátott tiszti munkára figyelemmel a felperest a tiszthelyettesi és a tiszti illetmény közötti illetmény-különbözet megilleti. Alkalmazta az Alkotmány 70/B. §-át és azt a jogelvet, hogy a felperes a korábbi semmis parancs alapján jóhiszeműen szerzett jogokat, melyre nézve őt hátrány nem érheti. Formai szempontból is jogellenesnek minősítette az alperes eljárását a panasz elbírálása során. A szolgálati panaszt a munkáltató elbírálásra hivatott tagja (kerületi Rendőrkapitányság vezetője) a felperesre kedvezően bírálta el, így a Hszt. 194. § (2) bekezdésére figyelemmel az elutasítás jogellenes volt. A marasztalás összecszerúségét a felek egybehangzó nyilatkozatára alapította.

Az ítélet ellen az alperes élt fellebbezéssel, kérve az ítélet megváltoztatását és felperes keresetének teljes elutasítását.

Hivatkozásképpen előadta, hogy a felperes panaszát az alperes a Hszt.-nek megfelelő eljárási rend keretében bírálta el. A Hszt. 194. §-a értelmében a kerületi kapitányság vezetője, mint döntést hozó eljáró támogatólag záradékolta a felperes szolgálati panaszát, azonban annak nem adott helyt, hanem a Hszt. 194. § (2) bekezdése szerint eljárva döntésre az ügyet felterjesztette az előjáró parancsnokhoz, a Budapesti Rendőrfőkapitányhoz. A BRFK vezetője nem lépte túl hatáskörét az eljárás során. Érdemben is kérte a felperes keresetének elutasítását arra hivatkozással, hogy a 2000. évi 301-69/138. számú állományparancs a jogellenes helyzetet szüntette meg. A felperes tiszti beosztásba történő kinevezésekor gimnáziumi érettségi végzettséggel, rendőr-tiszthelyettes iskolai és bűnügyi operatív szaktanfolyami szakképesítéssel rendelkezett. A Hszt. 72. § (2) bek. a) pontja és a 9/1997. (II. 12.) BM rendelet 37. § (2) bekezdésére figyelemmel az 1997. évi állományparancs jogszabályokkal ellentétesen rendelkezett a tiszti vizsgálói beosztásról. A jogszabály által megkövetelt iskolai végzettség meglétének hiányát a végzettség megszerzésére irányuló tanulmányok megkezdése nem pótolja.

Hangsúlyozta továbbá, hogy nincs jogszabályi lehetőség arra, hogy a hivatásos állomány tagjának illetményét a besorolástól függetlenül kizárólag az általa végzett munka alapján határozzák meg. Az Alkotmány ítéletben hivatkozott rendelkezése nem állítható szembe a besorolási szabályokkal (Hszt. IX.

fejezete), illetőleg nem eredményezheti azok figyelmen kívül hagyását.

A felperes fellebbezési ellenkérelmében az első fokú ítélet helybenhagyását kérte. Érvelését kiegészítette azzal, hogy az alperes által alkalmazott visszaminősítés a Hszt. 48. § (1) bekezdés feltételeinek sem felel meg.

Az alperes fellebbezése nem alapos.

A Fővárosi Bíróság megállapította, hogy az első fokú bíróság a bizonyítékok mérlegelésével a tényállást túlnyomó részben helyesen állapította meg, azonban az alábbiak szerint pontosításra szorul.

Már az első fokú eljárás során rendelkezésre állt a 2000. augusztus 24-én keltezett jegyzőkönyv, amely a felperessel lefolytatott személyügyi elbeszélgetés során készült. Ennek során az alperes személyügyi főelőadója tájékoztatta a felperest, hogy az 1997. évi 301-69/58. számú állományparancsban történő kinevezése tiszti vizsgálói beosztásba, jogszabállyal ellentétes volt, mivel felperes iskolai végzettsége nem felel meg a tiszti beosztáshoz előírt egyetemi vagy főiskolai végzettségnek. A jogszerű állapot helyreállítása érdekében – illetmény változatlanul hagyása mellett – a felperes zászlósi állománycsoportú vizsgálónak (II/III. besorolású) kerül kinevezésre. A felperes egyetemi tanulmányai támogatására jogosultsága változatlan marad. A jegyzőkönyv tükrözi, hogy az ilyen tartalmú tájékoztatást követően a felperes személyesen is nyilatkozott, miszerint a 2000. évi 301-69/138. számú parancs ellen, a Hszt. 194. § alapján szolgálati panasszal él.

A Fővárosi Bíróság a fentiekkel pontosított és kiegészített első fokú ítéleti tényállást tekintette irányadónak és alapította arra a döntését.

A másodfokú bíróság a kiegészített tényállás alapján az első fokú bíróság érdemi döntésével egyetértett, azonban az ítéleti jogi indokolást és érvelését nem osztotta.

A másodfokú bíróság a fellebbezés kapcsán a keresettel támadott parancsot és annak alperesi elbírálását mind alaki, mind érdemi szempontból felülbírálta.

A per anyaga tükrözi, hogy felperes a 2000. évi 301-69/138. számú állományparancs ellen, a szolgálati panaszát a Hszt. 194. § szerint nyújtotta be 2000. augusztus 29. napján. A szolgálati panaszra a kerületi Rendőrkapitányság vezetője parancsnoki záradékot vezetett rá: „N.J rendőr zászló kérelmét támogatom, annak méltányos elbírálását javaslom”.

A záradékolt szolgálati panaszt egyebekben a rendőrkapitányság vezetője nem bírálta el, a szolgálati panasz érdemi elbírálására a Budapesti Rendőr-főkapitány 2000. szeptember 26-ra keltezett határozatában került sor.

A másodfokú bíróság a fentiekben kiemelt peradatok mellett állapította meg, hogy az alperes fellebbezési érvelése helytálló volt arra nézve, hogy a felperes szolgálati panaszát nem a kerületi kapitányság vezetője bírálta el érdemben, hiszen a Hszt. 194. §-a szerint ilyen kötelezettsége nem is állt fenn helyt adás hiányában. A döntést hozó előjáró támogató tartalmú záradékolása a szolgálati panaszon nem minősíthető a panasznak helyt adó döntésnek, különös figyelemmel arra, hogy az állományilletékes parancsnoknak épp a saját maga által meghozott és szolgálati panasszal támadott parancsát kellett volna felülbírálnia.

A másodfokú bíróság osztotta az alperes fellebbezési megállapítását, hogy a felperes szolgálati panasza a Hszt-nek megfelelő eljárási rend keretében lett elbírálva.

A másodfokú bíróság a formailag jogszerűen elbírált szolgálati panasz alapján benyújtott keresetet így érdemben is felülbírálta.

A másodfokú bíróság az érdemi elbírálás során döntő jelentőségűnek tekintette a kiegészített tényállásra figyelemmel azt a bizonyított peradatot, hogy az alperes a felperest a 301-69/138. számú parancsban 2000. augusztus 24-én a felperessel való közös megegyezés nélkül minősítette vissza és helyezte hatályon kívül az 1997. évi 301-69/58. számú állományparancsnak a vizsgáló beosztásba való kinevezésre vonatkozó rendelkezését. A visszaminősítő parancs az 1997. évi munkáltatói intézkedésbe foglalt jognyilatkozatot a Hszt. 9-10. § szerint érvénytelennek (semmisnek) minősítette.

A másodfokú bíróság alkalmazta az alperes által is hivatkozott Hszt. 10. § (2) bekezdését, mely szerint ha a jognyilatkozat valamely része érvénytelen, helyette a szolgálati viszonyra vonatkozó szabályt kell alkalmazni, kivéve, ha a felek az érvénytelen rész nélkül nem állapodtak volna meg.

A felperes részére 1997. március 26. napjára keltezetten kiadott 301-69/58. számú kinevező parancs egyik lényegi eleme volt, hogy a felperest tiszti vizsgáloi beosztásba nevezte ki az alperes a BRFK ...kerületi Rendőrkapitányság Bűnügyi Osztály Vizsgálói Alosztály állományába. Ennek utólagos módosítása nem minősíthető olyannak, amely az 1997. évi parancsral elfogadott besorolást lényegileg ne érintette volna. A jelen tényállás mellett így a Hszt. 10. § (2) bekezdése, a részleges érvénytelenség esete nem alkalmazható, ezért alperesnek a visszaminősítés során tekintettel kell lennie a felperes módosítást elfogadó avagy elutasító álláspontjára.

A jogszabályoknak megfelelő, ám a korábbi parancshoz képest visszaminősítést jelentő újabb parancsra a peres felek között ha megegyezés jön létre, akkor a felperes beleegyezésével az új parancs feltételeinek megfelelően a jogviszony továbbra is fennáll és az ennek megfelelő illetmény kifizetés terheli az alperest. Abban az esetben, hogyha a felperes a visszaminősítésbe nem egyezik bele és így a felek között a Hszt. szabályainak megfelelő jogszerű kinevezés nem jön létre, úgy az alperesnek a Hszt. 11. § (2) és (3) bekezdése szerint kell eljárnia. Eszerint az érvénytelen jognyilatkozat alapján létrejött szolgálati jogviszonyt a fegyveres szerv köteles azonnali hatállyal megszüntetni. A fegyveres szerv hibájából eredő érvénytelenség esetén a hivatásos állomány tagjának fel nem róható magatartása szerinti felmentés szabályait, illetve jogkövetkezményeit kell megfelelően alkalmazni. A felhívott jogszabályokból egyértelműen következik, hogy a jogviszony felszámolásával egyidejűleg az alperest a Hszt. 11. § (3)

bekezdésében meghatározott fizetési kötelezettség is terheli.

A másodfokú bíróság mindezek kiemelése mellett állapította meg, hogy a jelen tényállásban az alperes egyoldalú intézkedéssel helyezte alacsonyabb beosztásba a felperest, ezért a felperes megalapozottan tarthatott igényt az eredeti, tiszti besorolás szerinti beosztásnak megfelelő illetményre. A peresített időszakra nézve a felperes részére vélelmezett tiszti illetmény már megállapításra nem került, ezért az első fokú bíróság helytállóan kötelezte az alperest a peresített időszakra a tiszti besorolás szerinti illetmény és a tiszthelyettesi besorolás szerinti illetmény-különbözet megfizetésére. Az összecszerűség a felek egyező előadására alapult, az összecszerűséget az alperes a fellebbezésében nem kifogásolta. A másodfokú felülbírálat így az összecszerűséget külön nem érintette.

A Fővárosi Bíróság a fentiekben megjelölt tényállásbeli módosítással és módosított jogi indokolással hagyta helyben az első fokú bíróság ítéletét és hozta meg a helybenhagyó döntését a Pp. 253. § (2) bekezdése szerint.

Az alperes személyi költségmentességére figyelemmel a le nem rótt illetéket az állam viseli a 6/1986. (VI. 26.) IM rend. 13. § (1) bekezdés és 14. § alapján.

A másodfokú perköltségről rendelkezés a Pp. 78. § (1) bekezdésén alapszik, figyelemmel a Pp. 76. § (2) bekezdésére és a Pp. 75. § (2) bekezdésre is.

Budapest, 2003. február 14.

dr. Zubovics Lászlóné sk.

a tanács elnöke

Mészárosné dr. Szabó Judit sk.

előadó bíró

Siposné dr. Takács Ágnes sk.

bíró